



**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf.: 32 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR-nr.: 20453044

Undervisningsudvalget
Christiansborg

Til udvalgte orientering fremsendes hermed kopi af svar på henvendelse af 13. december 2017 fra leder af Kompetencecenter for Læsning i Århus Visti S. Hansen, læsekonsulent Annette Klint, Formand for Dysleksiforeningen Mogens Schmidt og konsulent Karen Bangerts om adgang til tekster i Nota (nationalbibliotek for mennesker med handicap under Kulturministeriet) for elever, der er i risiko for at udvikle ordblindhed.

5. februar 2018
Sagsnr.: 17/16616

Med venlig hilsen

Merete Rüsager



Taastrup, d. 20.11.2017

Åbent brev til Undervisningsministeren og Undervisningsudvalget

Vi, en ad hoc-gruppe under ROAL¹, er bekymrede for 12.000-20.000² indskolings elever i grundskolen. Ifølge ministeriets ordblinderisikotest vurderes disse elever til at være i alvorlig risiko for ordblindhed. For at ovenstående elevgruppe kan være fuldt inkluderet i skolens læringsfællesskab³, er det vores synspunkt, at disse elever skal have adgang til tilgængeligt materiale, fx via Nota bibliotek.

Med adgang til tilgængelige tekster gives eleverne mulighed for:

- Oplevet inklusion fremfor ekskludering af læringsfællesskabet
- At blive bedre læsere og skrivere
- At udvikle tekstkompetencer, viden og ordforråd på lige fod med jævnaldrende læsere og dermed undgå læringstab
- At blive rutinerede i brugen af læse- og skriveteknologi
- At undgå marginalisering og bibeholdelse af socio-emotionelle styrker og kompetencer

Forskning og praksiserfaring viser, at tidlig indsats er afgørende for skolebørns faglige udvikling. Den tidlige indsats for elever i risiko for ordblindhed bør efter vores vurdering indeholde både afhjælpende og kompenserende foranstaltninger. Eksempelvis har Kompetencecenter for Læsning i Århus (KCL) fundet, at konventionel læsning styrkes markant, når læse- og skriveteknologi samt tilgængelige tekster inddrages i læseundervisningen⁴. Gode læsefærdigheder har afgørende indflydelse på elevers tro på egne evner og handlemuligheder samt på valg af uddannelse. Således har en tidlig indsats med adgang til tilgængelige tekster store socio-økonomiske fordele.⁵ Adgang til Nota bør derfor være en del af tidlig indsats, sideløbende med den grundige og systematiske læseindlæring.⁶

Vi har gennem Nota modtaget Undervisningsministeriets og kammeradvokatens afslag på tidligere forespørgsel⁷ vedr. midlertidigt medlemskab af Nota for ovenstående elevgruppe.⁸ Vi opfordrer ministeren samt Undervisningsudvalget til at se nærmere på elevgruppens mulighed for adgang til tilgængelige tekster.

Vi beder derfor om at foretræde uddannelsesudvalget vedr. vores ønske.

Med venlig hilsen

*Visti S. Hansen, leder af Kompetencecenter for Læsning i Århus, tlf. 29 20 42 34, vistso@aarhus.dk
Annette Klint, læsekonsulent i Kalundborg Kommune, tlf. 51 18 80 76, annette.klint@kalundborg.dk
Mogens Schmidt, formand af Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark, v. Karen Bangert, konsulent i Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark, tlf.: 36 75 10 88, karen@ordblind.org*

¹ Rådet for Ordblindhed og andre læsevanskeligheder

² Dvs. 5-8 % af Danmarks grundskoleelever, 0. – 3. klasse

³ <http://www.emu.dk/modul/b%C3%88rnef%C3%A6llesskaber-%E2%80%93-omdrejningspunktet-b%C3%88rns-trivsel-og-l%C3%A6ring>

⁴ <http://kcl.skoleporten.dk/sp/file/1514dd1b70e94eb5bb598d45d0e6c61a>

⁵ *Forbedring af ordblindes læsefærdigheder giver milliardbesparelser*, CEDI for Nota, 2011

⁶ Ordblindhed i grundskolen – et inspirationsmateriale

⁷ Bilag: Forespørgsel på midlertidigt medlemskab af Nota

⁸ Bilag: Mail fra Michael Wright vedr. afslag



UNDERVISNINGSMINISTERIET

Leder af kompetencecenter for Læsning i Århus Visti S. Hansen: viste.so@aarhus.dk
Læsekonsulent i Kalundborg Kommune Annette Klint: annette.klint@kalundborg.dk
Formand for Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark Mogens Schmidt v/konsulent Karen Bangert
Karen@ordblind.org

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf.: 32 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR-nr.: 20453044

Kære Visti S. Hansen, Annette Klint, Mogens Schmidt og Karen Bangert

5. februar 2018
Sagsnr.: 17/16616

Tak for jeres e-mail af 13. december 2017 med jeres åbne brev til Undervisningsudvalget og mig om adgang til tekster i Nota for elever i indskoling, der er i risiko for at udvikle ordblindhed.

I skal have tak for jeres ønske om at støtte denne elevgruppe bedst muligt.

Da Nota hører under Kulturministeriets ressort, har jeg aftalt med kulturministeren, at jeg afgiver et fælles svar på begge vegne med bidrag fra kulturministeren.

Som I er bekendt med, indledte Dysleksiforeningen i 2017 en dialog med Nota om muligheden for, at en gruppe elever, som er i risiko for at udvikle ordblindhed, kan få adgang til Nota. Med henblik på en vurdering af indmeldelsesgrundlaget for denne gruppe elever bad Nota om kammeradvokatens vurdering. Kammeradvokaten har vurderet, at Ordblinderisikotesten ikke er et egnet indmeldelsesgrundlag.

Det betyder, at der i Notas samarbejdsaftaler med rettighedshaverne ikke er hjemmel til at give eleverne adgang til Notas materiale, da elever i risikogruppen ikke opfylder lovens krav til handicaps for at få adgang til materiale fra Nota. Ordblinderisikotesten alene vil altså ikke kunne imødekomme ønsket om indmeldelse på Nota.

Jeg henholder mig hertil og kan oplyse, at Undervisningsministeriet har været hørt i forbindelse med jeres henvendelse til Nota. Det er ministeriets vurdering, at Ordblinderisikotesten ikke er egnet som indmeldelsesgrundlag hos Nota.

Der er tale om en test, der afdækker risiko for ordblindhed og ikke om en diagnosticerende test som fx Ordblindetesten, som kan anvendes fra slutningen af tredje klassesetning.

Det er således håbet, at hvis elever, der er i risiko for at udvikle ordblindhed, identificeres tidligt, får skolerne mulighed for at målrette undervisningen i forhold til deres vanskeligheder, så de ikke ender med så ringe afkodningsfærdigheder, at de må betegnes som ordblinde.

Med en særlig indsats med undervisning i at lære at knække skriftens alfabetiske kode (lære at koble bogstav og lyd) kan det modvirkes, at eleverne udvikler alvorlige afkodningsvanskeligheder, herunder ordblindhed.

Til jeres orientering fremsender jeg en kopi af dette svar til Folketingets Undervisningsudvalg.

Med venlig hilsen

Merete Rissager